

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

P8_TA(2017)0281

Terminy przedawnienia odnoszące się do wypadków drogowych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2017 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie terminów przedawnienia odnoszących się do wypadków drogowych (2015/2087(INL))

(2018/C 334/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 67 ust. 4 i art. 81 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”),
- uwzględniając art. 6 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC) oraz orzecznictwo w tym zakresie,
- uwzględniając orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zasad krajowej autonomii proceduralnej i skutecznej ochrony sądowej ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych ⁽²⁾ (rozporządzenie Rzym II),
- uwzględniając konwencję haską z dnia 4 maja 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych („konwencja haska z 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych”),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności ⁽³⁾ (dyrektywa w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych),
- uwzględniając Europejską konwencję o obliczaniu terminów ⁽⁴⁾,
- uwzględniając ocenę europejskiej wartości dodanej przeprowadzoną przez Dział ds. Europejskiej Wartości Dodanej Biura Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS) zatytułowaną „Terminy przedawnienia odnoszące się do wypadków drogowych” (*Limitation periods for road traffic accidents*) załączoną do sprawozdania z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych sporządzonego przez Parlament Europejski ⁽⁵⁾,
- uwzględniając badanie przeprowadzone przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej zatytułowane „Transgraniczne wypadki drogowe w UE – potencjalny wpływ samochodów bezzałogowych” (*Cross-border traffic accidents in the EU—the potential impact of driverless cars*) ⁽⁶⁾,
- uwzględniając przeprowadzone przez Komisję badanie zatytułowane „Odszkodowania dla ofiar transgranicznych wypadków drogowych w UE: porównanie praktyk krajowych, analiza problemów i ocena opcji poprawy sytuacji ofiar wypadków transgranicznych” (*Compensation of victims of cross-border road traffic accidents in the EU: Comparison of national practices, analysis of problems and evaluation of options for improving the position of cross-border victims*) ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Zob. m.in.: wyrok z dnia 18 września 2003 r., *Peter Pflücke przeciwko Bundesanstalt für Arbeit*, C-125/01, ECLI:EU:C:2003:477; wyrok z dnia 25 lipca 1991 r., *Theresa Emmott przeciwko Minister for Social Welfare i Attorney General*, C-208/90, ECLI:EU:C:1991:333 oraz wyrok z dnia 13 lipca 2006 r., *Vincenzo Manfredi przeciwko Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA i in.*, w połączonych sprawach C-295/04 do C-298/04, ECLI:EU:C:2006:461.

⁽²⁾ Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 40.

⁽³⁾ Dz.U. L 263 z 7.10.2009, s. 11.

⁽⁴⁾ CETS 076.

⁽⁵⁾ PE 581.386, lipiec 2016 r.

⁽⁶⁾ PE 571.362, czerwiec 2016 r.

⁽⁷⁾ Dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/civiljustice/news/docs/study_compensation_road_victims_en.pdf (30 listopada 2008 r.).

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 kwietnia 2010 r. zatytułowany „Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości dla europejskich obywateli. Plan działań służący realizacji programu sztokholmskiego”⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 lutego 2007 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie terminów przedawnienia w sporach transgranicznych obejmujących obrażenia i wypadki śmiertelne⁽²⁾,
 - uwzględniając rezolucję z dnia 22 października 2003 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 72/166/EWG, 84/5/EWG, 88/357/EWG i 90/232/EWG oraz dyrektywę 2000/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych⁽³⁾,
 - uwzględniając art. 46 i 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A8-0206/2017),
- A. mając na uwadze, że w Unii przepisy dotyczące przedawnienia roszczeń odszkodowawczych tak bardzo się różnią między państwami członkowskimi, że nie ma nawet dwóch państw członkowskich, w których stosowano by dokładnie takie same podstawowe zasady dotyczące przedawnienia; mając na uwadze, że stosowny termin przedawnienia jest ustalany na podstawie wielu czynników, w tym tego, czy prowadzone jest powiązane postępowanie karne oraz czy roszczenie uznaje się za roszczenie związane z odpowiedzialnością deliktową czy kontraktową;
- B. mając na uwadze, że w związku z powyższym krajowe uregulowania dotyczące przedawnienia są bardzo złożone i często trudno jest zrozumieć, który ogólny termin przedawnienia ma zastosowanie, kiedy i w jaki sposób zaczynają biec terminy przedawnienia i w jaki sposób można zawiesić, przerwać lub przedłużyć ich bieg;
- C. mając na uwadze, że nieznanomość zagranicznych przepisów dotyczących przedawnienia może doprowadzić do utraty prawa do wystąpienia z – pod innymi względami uprawnionym – roszczeniem lub może utrudnić poszkodowanym dostęp do wymiaru sprawiedliwości wynikający z dodatkowych kosztów i opóźnień;
- D. mając na uwadze, że obecnie dane statystyczne dotyczące oddalenia – ze względu na upływanie terminu przedawnienia – roszczeń o odszkodowanie za szkody powstałe w wyniku transgranicznych wypadków drogowych są ograniczone;
- E. mając na uwadze, że w dziedzinie transgranicznych wypadków drogowych jedyną podstawą roszczenia, która została zharmonizowana na szczeblu Unii, to podstawa określona w art. 18 dyrektywy w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych, umożliwiającą poszkodowanym wystąpienie bezpośrednio do właściwego zakładu ubezpieczeń lub do organu odszkodowawczego w ich kraju pobytu z roszczeniem z tytułu odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych⁽⁴⁾;
- F. mając na uwadze, że terminy przedawnienia stanowią ważną i integralną część reżimów odpowiedzialności cywilnej w państwach członkowskich, które mają zastosowanie do wypadków drogowych – krótki termin przedawnienia może, bowiem zostać zrównoważony przez restrykcyjne zasady odpowiedzialności lub wysokie odszkodowania;
- G. mając na uwadze, że terminy przedawnienia roszczeń są istotne dla zapewnienia pewności prawa i powagi rzeczy osądzonej; mając jednak na uwadze, że prawo pozwanego do pewności prawa i powagi rzeczy osądzonej powinno być zrównoważone z prawem powoda do dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz do skutecznego środka odwoławczego, gdyż zbyt krótki termin przedawnienia może uniemożliwić skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości w całej Unii.
- H. mając na uwadze, że – przy uwzględnieniu obecnych różnic w przepisach dotyczących przedawnienia i rodzajów problemów, które są bezpośrednio powiązane z różnymi przepisami krajowymi regulującymi transgraniczne przypadki szkód na osobie i na mieniu – pewien poziom harmonizacji jest jedynym sposobem zapewnienia adekwatnego stopnia pewności, przewidywalności i prostoty stosowania obowiązujących w państwach członkowskich przepisów dotyczących przedawnienia w przypadku transgranicznych wypadków drogowych;
- I. mając na uwadze, że taka inicjatywa ustawodawcza powinna sprawiedliwie traktować strony w odniesieniu do przepisów dotyczących przedawnienia oraz ułatwiać obliczanie i zawieszanie biegu terminów; mając na uwadze, że przewiduje się zatem ukierunkowane podejście uwzględniające zwiększenie transgranicznego ruchu drogowego w Unii bez konieczności zmiany całości ram prawnych w państwach członkowskich;

⁽¹⁾ Dz.U. C 121 z 19.4.2011, s. 41.

⁽²⁾ Dz.U. C 250 E z 25.10.2007, s. 99.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P5_TA(2003)0446.

⁽⁴⁾ Więcej informacji: wyrok z dnia 13 grudnia 2007 r., FBTO Schadeverzekering NV przeciwko Jackowi Odenbreitowi, C-463/06, ECLI:EU:C:2007:792.

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

1. uznaje, że sytuacja ofiar wypadków drogowych w kilku ostatnich dziesięcioleciach znacznie się poprawiła, w tym na szczeblu jurysdykcji w prawie prywatnym międzynarodowym, dzięki czemu poszkodowani, którzy ulegli wypadkowi w innym państwie, mogą uczestniczyć w państwie członkowskim ich zamieszkania w postępowaniu w sprawie bezpośredniego roszczenia wobec ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub wobec organu odszkodowawczego;
2. zauważa jednak, że nieprzerwane istnienie w Unii dwóch równoległych reżimów dotyczących prawa mającego zastosowanie do wypadków drogowych w zależności od państwa, w którym wniesiono pozew, tj. reżimu opartego na konwencji haskiej z 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych lub reżimu opartego na rozporządzeniu Rzym II, połączone z możliwością wyboru sądu zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012⁽¹⁾, skutkuje brakiem pewności prawa i komplikacjami oraz możliwością wyboru sądu pod kątem własnego interesu;
3. ponownie zwraca uwagę na fakt, że w transgranicznych sporach sądowych czas trwania dochodzeń i negocjacji jest często znacznie dłuższy niż w przypadku spraw krajowych; podkreśla w związku z tym, że trudności te mogą wzrosnąć ze względu na stosowanie nowych technologii, jak w przypadku samochodów bezałogowych;
4. przypomina w związku z tym, że przepisy dotyczące przedawnienia należy rozumieć jako stanowiące część środków w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych w rozumieniu art. 67 ust. 4 i art. 81 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);
5. zauważa, że wspólne minimalne zasady dotyczące terminów przedawnienia w sporach transgranicznych mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia dostępności skutecznych środków prawnych służących ochronie poszkodowanych w transgranicznych wypadkach drogowych, a także dla zagwarantowania pewności prawa;
6. podkreśla, że nieproporcjonalnie krótkie terminy przedawnienia w krajowych systemach prawnych stanowią przeszkodę w dostępie do wymiaru sprawiedliwości w państwach członkowskich, co może naruszać prawo do rzetelnego procesu sądowego, zagwarantowane w art. 47 Karty praw podstawowych i w art. 6 EKPC;
7. podkreśla, że istniejące między państwami członkowskimi duże różnice w przepisach dotyczących terminów przedawnienia w sporach transgranicznych stwarzają poszkodowanym dodatkowe przeszkody przy składaniu wniosków o odszkodowanie z tytułu szkód na osobie i mieniu poniesionych w innym państwie członkowskim niż ich własne;
8. wzywa Komisję do zapewnienia na portalu „e-Sprawiedliwość” dostępu do ogólnych informacji na temat obowiązujących w państwach członkowskich przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń o odszkodowanie z tytułu szkód poniesionych w transgranicznych wypadkach drogowych oraz do stałej aktualizacji tych informacji;
9. wzywa także Komisję do przeprowadzenia badania dotyczącego zapewnianej w państwach członkowskich osobom niepełnoletnim i osobom niepełnosprawnym ochrony w odniesieniu do biegu terminów przedawnienia oraz konieczności ustanowienia minimalnych przepisów na szczeblu Unii, by zagwarantować, że osoby te nie utracą swoich praw do odszkodowania, jeśli były uczestnikami transgranicznego wypadku drogowego, oraz że zapewniony jest im w Unii skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości;
10. zwraca się do Komisji o przedstawienie Parlamentowi, na podstawie art. 81 ust. 2 TFUE, wniosku dotyczącego aktu regulującego terminy przedawnienia w odniesieniu do szkód na osobie i na mieniu w przypadku transgranicznych wypadków drogowych, zgodnie z zaleceniami zamieszczonymi w załączniku do niniejszej rezolucji;
11. uważa, iż wspomniany wniosek nie pociąga za sobą skutków finansowych;
12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji oraz zaleceń zawartych w załączniku Komisji i Radzie oraz parlamentom i rządów państw członkowskich.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

ZAŁĄCZNIK DO REZOLUCJI:**ZALECENIA DOTYCZĄCE DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE WSPÓLNYCH TERMINÓW PRZEDAWNIEŃ ODNOSZĄCYCH SIĘ DO TRANSGRANICZNYCH WYPADKÓW DROGOWYCH****A. ZASADY I CELE PROPONOWANEGO WNIOSKU**

1. Egzekwowanie w Unii Europejskiej prawa przed sądami jest nadal w dużej mierze oparte na krajowych przepisach proceduralnych i praktyce krajowej. Sądy krajowe są również sądami Unii. Dlatego w toczących się przed nimi postępowaniach należy zapewnić równość, sprawiedliwość i sprawność, a także skuteczne stosowanie prawa Unii, gwarantując ochronę praw obywateli europejskich na całym terytorium Unii Europejskiej.
2. Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Zgodnie z konkluzjami prezydencji Rady Europejskiej z Tampere z dnia 15 i 16 października 1999 r., a zwłaszcza ich pkt 38, należy opracować nowe przepisy prawnoprocesowe dla spraw o charakterze transgranicznym, a w szczególności tych elementów, które odgrywają zasadniczą rolę w sprawnej współpracy sądowej oraz zwiększonym dostępie do prawa, np. środków tymczasowych, przeprowadzania dowodów, nakazów zapłaty i terminów.
3. W celu zmniejszenia przeszkód dla osób występujących z roszczeniem dochodzących swoich praw w państwach członkowskich innych niż ich państwo zamieszkania uznaje się za konieczne wprowadzenie wspólnych minimalnych przepisów dotyczących terminów przedawnienia mających zastosowanie do transgranicznych sporów w sprawie szkód na osobie i mieniu wynikających z wypadków drogowych.
4. Wspólne minimalne przepisy dotyczące terminów przedawnienia doprowadziłyby do zwiększenia pewności i przewidywalności, ograniczając ryzyko zbyt niskich odszkodowań dla ofiar transgranicznych wypadków drogowych.
5. Proponowana dyrektywa ma na celu ustanowienie szczególnego reżimu przedawnienia w sprawach transgranicznych, który pozwoliłby zagwarantować skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz ułatwiłby właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego poprzez wyeliminowanie przeszkód dla swobodnego przepływu obywateli na terytoriach państw członkowskich.
6. Proponowana dyrektywa nie ma na celu zastąpienia całości krajowych reżimów odpowiedzialności cywilnej, lecz – przy poszanowaniu krajowych uwarunkowań – ma ona na celu ustanowienie wspólnych minimalnych przepisów dotyczących terminów przedawnienia w odniesieniu do roszczeń objętych zakresem stosowania dyrektywy 2009/103/WE, które mają charakter transgraniczny.
7. Niniejszy wniosek jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, jako że państwa członkowskie nie mogą same ustanowić zestawu minimalnych przepisów dotyczących terminów przedawnienia, a wniosek nie wykracza poza to, co bezwzględnie konieczne do zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości i pewności prawa w Unii.

B. TEKST PROPONOWANEGO WNIOSKU

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych terminów przedawnienia odnoszących się do transgranicznych wypadków drogowych

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 67 ust. 4 i art. 81 ust. 2,

uwzględniając wniosek Parlamentu Europejskiego skierowany do Komisji Europejskiej,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, w której zapewniony jest swobodny przepływ osób. W celu stopniowego tworzenia takiej przestrzeni Unia powinna przyjąć środki odnoszące się do współpracy sądowej w sprawach cywilnych o skutkach transgranicznych, w szczególności gdy jest to niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.
- (2) Zgodnie z art. 81 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej środki te powinny obejmować środki mające na celu zapewnienie, między innymi, skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz usuwania przeszkód utrudniających prawidłowy przebieg procedur cywilnych, wspierając w razie potrzeby zgodność zasad procedury cywilnej mających zastosowanie w poszczególnych państwach członkowskich.
- (3) Zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 20 kwietnia 2010 r. zatytułowanym „Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości dla europejskich obywateli. Plan działań służący realizacji programu sztokholmskiego”⁽¹⁾, obywatelom, którym przytrafi się wypadek drogowy w innym państwie członkowskim, należy zagwarantować pewność prawa co do terminów przedawnienia roszczeń odszkodowawczych. W związku z tym zapowiedziano przyjęcie w 2011 r. nowego rozporządzenia dotyczącego terminów przedawnienia w odniesieniu do transgranicznych wypadków drogowych.
- (4) Przepisy dotyczące przedawnienia mają istotny wpływ nie tylko na prawo poszkodowanych do dostępu do wymiaru sprawiedliwości, lecz także na ich prawa podmiotowe, gdyż prawa nie mogą być skuteczne bez ich właściwej i adekwatnej ochrony. Niniejsza dyrektywa ma na celu upowszechnianie stosowania wspólnych terminów przedawnienia dla transgranicznych wypadków drogowych, by zapewnić skuteczny dostęp do wymiaru sprawiedliwości w Unii. Powszechnie uznane prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości zostało także potwierdzone w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”).
- (5) Wymóg pewności prawa i potrzeba zapewnienia sprawiedliwości w indywidualnych przypadkach są podstawowymi elementami wymiaru sprawiedliwości. Wspólne terminy przedawnienia zwiększające pewność prawa, powagę rzeczy osądzonej i przyczyniające się do skutecznego systemu egzekwowania przepisów są zatem niezbędne, by zagwarantować stosowanie tej zasady.
- (6) Przepisy niniejszej dyrektywy powinny mieć zastosowanie do tych roszczeń objętych zakresem stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE⁽²⁾, które mają charakter transgraniczny.
- (7) Nic nie powinno uniemożliwiać państwom członkowskim stosowania – w odpowiednich sytuacjach – przepisów niniejszej dyrektywy także do wyłącznie wewnętrznych postępowań w sprawie wypadków drogowych.
- (8) Wszystkie państwa członkowskie są stronami Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4 listopada 1950 r. (EKPC). Sprawy, o których mowa w niniejszej dyrektywie, powinny być rozpatrywane zgodnie z konwencją, w szczególności z poszanowaniem prawa do rzetelnego procesu sądowego i skutecznego środka odwoławczego.
- (9) Zasada prawa miejsca wystąpienia szkody (*lex loci damni*) stanowi ogólną zasadę ustanowioną w rozporządzeniu (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾ w odniesieniu do prawa właściwego w przypadku szkody na osobie lub szkody na mieniu, które w związku z tym powinny być określone na podstawie miejsca powstania szkody, niezależnie od tego, w jakim państwie lub jakich państwach mogłyby wystąpić skutki pośrednie. Zgodnie z art. 15 lit. h) tego rozporządzenia prawo właściwe dla zobowiązań pozaumownych reguluje w szczególności

⁽¹⁾ COM(2010)0171.

⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności (Dz.U. L 263 z 7.10.2009, s. 11).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 864/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. dotyczące prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych (Rzym II) (Dz.U. L 199 z 31.7.2007, s. 40).

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

sposób wygaśnięcia zobowiązania, przedawnienie i terminy zawite, w tym początek, przerwanie i zawieszenie biegu przedawnienia lub terminu zawitego.

- (10) W dziedzinie wypadków drogowych poszkodowanym, którzy ulegli wypadkowi w innym państwie, może być trudno w krótkim czasie uzyskać od jurysdykcji zagranicznej podstawowe informacje o wypadku, takie jak tożsamość sprawcy szkody i zakres ewentualnej odpowiedzialności. Czasochłonne może być również określenie, który przedstawiciel do spraw roszczeń lub ubezpieczyciel powinien zajmować się daną sprawą, dowodami dotyczącymi wypadku oraz tłumaczeniem wszystkich niezbędnych dokumentów.
- (11) W przypadku transgranicznych wypadków drogowych zdarza się czasami, że zbliża się data upływu terminu, a poszkodowanemu nie udało się jeszcze rozpocząć negocjacji ze sprawcą szkody. Ma to miejsce zwłaszcza w przypadkach, gdy ogólny termin jest szczególnie krótki lub gdy nie jest oczywiste, w jaki sposób można zawiesić lub przerwać bieg terminu. Gromadzenie informacji o wypadku, który miał miejsce w państwie innym niż państwo pobytu poszkodowanego, może zabrać dużo czasu. W związku z tym bieg ogólnego terminu ustanowionego w dyrektywie powinien zostać zawieszony z chwilą wystąpienia z roszczeniem do ubezpieczyciela lub organu odszkodowawczego, by dać powodowi możliwość wynegocjowania ugody w sprawie roszczenia.
- (12) Niniejsza dyrektywa powinna ustanawiać przepisy minimalne. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia wyższego poziomu ochrony. Taki wyższy poziom ochrony nie powinien stanowić przeszkody w skutecznym dostępie do wymiaru sprawiedliwości, który takie przepisy minimalne mają ułatwiać. Ustanawiane przepisy nie powinny naruszać poziomu ochrony przewidzianej w Karcie praw podstawowych, zgodnie z wykładnią Trybunału, ani nadrzędności, jednolitości i skuteczności prawa Unii.
- (13) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla przepisów rozporządzenia (WE) nr 864/2007 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012⁽¹⁾.
- (14) Niniejsza dyrektywa dąży do umacniania praw podstawowych oraz uwzględnia zasady uznane w szczególności w Karcie, zmierzając jednocześnie do realizacji celu Unii, jakim jest utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.
- (15) Ponieważ cele niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie wspólnych minimalnych norm dotyczących terminów przedawnienia dla transgranicznych wypadków drogowych, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (16) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, [Zjednoczone Królestwo i Irlandia notyfikowały swoją wolę uczestnictwa w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy]/[bez uszczerbku dla art. 4 wspomnianego protokołu, Zjednoczone Królestwo i Irlandia nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie są nią związane ani jej nie stosują].
- (17) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu dyrektywy i nie jest nią związana, ani jej nie stosuje,

⁽¹⁾ **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych** (Dz.U. L 351 z 20.12.2012, s. 1).

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I: PRZEDMIOT, ZAKRES ZASTOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Celem niniejszej dyrektywy jest ustanowienie minimalnych norm dotyczących całkowitej długości, początku, zawieszania i obliczania terminów przedawnienia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód na osobie i szkód na mieniu i podlegających odzyskaniu na mocy dyrektywy 2009/103/WE, w odniesieniu do transgranicznych wypadków drogowych.

Artykuł 2

Zakres zastosowania

Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkody, straty lub uszkodzenia ciała poniesionych w wyniku wypadku spowodowanego przez pojazd objęty ubezpieczeniem:

- a) wobec zakładu ubezpieczeń chroniącego sprawcę wypadku w zakresie odpowiedzialności cywilnej na mocy art. 18 dyrektywy 2009/103/WE; lub
- b) wobec organu odszkodowawczego przewidzianego w art. 24 i 25 dyrektywy 2009/103/WE.

Artykuł 3

Transgraniczny wypadek drogowy

1. Do celów niniejszej dyrektywy transgraniczny wypadek drogowy oznacza wypadek drogowy, który został spowodowany przez pojazdy ubezpieczone i normalnie zarejestrowane w państwie członkowskim i który miał miejsce w państwie członkowskim innym niż państwo zwykłego miejsca pobytu poszkodowanego lub w państwach trzecich, których krajowe biura ubezpieczeniowe, zgodnie z definicją w art. 6 dyrektywy 2009/103/WE, przyłączyły się do systemu zielonej karty.
2. W niniejszej dyrektywie termin „państwo członkowskie” oznacza państwa członkowskie inne niż [Zjednoczone Królestwo, Irlandia i] Dania.

ROZDZIAŁ II: MINIMALNE NORMY DOTYCZĄCE TERMINÓW PRZEDAWNIEŃ

Artykuł 4

Termin przedawnienia

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby do roszczeń dotyczących odszkodowań za szkody na osobie i szkody majątkowe wynikające z transgranicznego wypadku drogowego, wchodzących w zakres art. 2, miał zastosowanie termin przedawnienia wynoszący co najmniej cztery lata. Bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się, lub miał racjonalne podstawy, by się dowiedzieć, o zakresie uszkodzenia ciała, straty lub szkody, ich przyczynie oraz tożsamości osoby odpowiedzialnej i zakładu ubezpieczeń chroniącego tę osobę w zakresie odpowiedzialności cywilnej lub przedstawiciela do spraw roszczeń, lub organu odszkodowawczego odpowiedzialnego za zapewnianie odszkodowań, przeciwko którym ma być wniesione roszczenie.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy prawo właściwe dla roszczenia przewiduje termin przedawnienia dłuższy niż cztery lata, zastosowanie miał taki dłuższy termin przedawnienia.
3. Państwa członkowskie zapewniają dostarczanie Komisji aktualnych informacji na temat krajowych przepisów dotyczących przedawnienia szkód powstałych w wyniku wypadków drogowych.

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

Artykuł 5

Zawieszenie terminów

1. Państwa członkowskie zapewniają, by termin przedawnienia przewidziany w art. 4 niniejszej dyrektywy był zawieszony w okresie między wniesieniem przez poszkodowanego roszczenia do:

a) zakładu ubezpieczeń chroniącego osobę, która spowodowała wypadek, lub jego przedstawiciela do spraw roszczeń, o którym mowa w art. 21 i 22 dyrektywy 2009/103/WE; lub

b) organu odszkodowawczego przewidzianego w art. 24 i 25 dyrektywy 2009/103/WE

a odrzuceniem roszczenia przez sprawcę szkody.

2. W przypadku, gdy pozostała część terminu przedawnienia po upływie okresu zawieszenia jest krótsza niż sześć miesięcy, państwa członkowskie zapewniają, by poszkodowanemu udzielono minimalnego terminu dodatkowych sześciu miesięcy na wszczęcie postępowania sądowego.

Artykuł 6

Automatyczne przedłużenie terminów

Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy termin upływa w sobotę, niedzielę lub w dniu ich świąt państwowych, został on przedłużony do końca pierwszego kolejnego dnia roboczego.

Artykuł 7

Obliczanie terminów

Państwa członkowskie zapewniają, by każdy termin przewidziany w niniejszej dyrektywie był liczony w sposób następujący:

a) bieg terminu rozpoczyna się następnego dnia po dniu, w którym miało miejsce określone zdarzenie;

b) w przypadku gdy termin wyrażany jest jako jeden rok lub określona liczba lat, upływa on odpowiednio w kolejnym roku, w miesiącu o tej samej nazwie oraz w dniu mającym tę samą datę, jak miesiąc i dzień, w którym miało miejsce wspomniane zdarzenie. Gdy odpowiedni kolejny miesiąc nie ma dnia noszącego tę samą liczbę, termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca;

c) biegu terminu nie zawieszają się w okresie, w którym sąd nie pracuje.

Artykuł 8

Zaspokojenie roszczeń

Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy poszkodowani mogą zastosować procedurę, o której mowa w art. 22 dyrektywy 2009/103/WE, dla zaspokojenia roszczeń wynikających z wypadku spowodowanego przez pojazd objęty ubezpieczeniem, nie stanowiło to dla poszkodowanych przeszkody dla wszczęcia postępowania sądowego lub arbitrażowego w stosunku do tych roszczeń przed upływem terminów przedawnienia określonych na mocy niniejszej dyrektywy w trakcie procedury zaspokajania ich roszczenia.

ROZDZIAŁ III:**INNE PRZEPISY**

Artykuł 9

Ogólne informacje na temat przepisów dotyczących przedawnienia

Komisja podaje do publicznej wiadomości i w sposób łatwo dostępny, za pomocą wszelkich odpowiednich środków i we wszystkich językach Unii, ogólne informacje na temat krajowych przepisów dotyczących przedawnienia roszczeń powstałych w następstwie wypadków drogowych, przekazane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 3 niniejszej dyrektywy.

Artykuł 10

Powiązania z prawem krajowym

Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim rozszerzenia praw w niej określonych w celu zapewnienia wyższego poziomu ochrony.

Wtorek, 4 lipca 2017 r.

Artykuł 11

Powiązania z innymi przepisami prawa Unii

Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla stosowania przepisów rozporządzenia (WE) nr 864/2007 i rozporządzenia (UE) nr 1215/2012.

ROZDZIAŁ IV:

PPRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 12

Transpozycja

1. Do [rok po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy] państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie powiadamiają o tym Komisję.
2. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 13

Przegląd

Komisja przedkłada – nie później niż 31 grudnia 2025 r., a następnie co pięć lat – Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w oparciu o dane jakościowe i ilościowe. W związku z tym Komisja powinna w szczególności ocenić wpływ niniejszej dyrektywy na dostęp do wymiaru sprawiedliwości, na pewność prawa i swobodny przepływ osób. W razie potrzeby sprawozdaniu towarzyszą wnioski ustawodawcze w sprawie dostosowania i wzmocnienia dyrektywy.

Artykuł 14

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 15

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący